

VESALIUS
DE
HUMANI
CORPORIS
FABRICA

142X
62
1

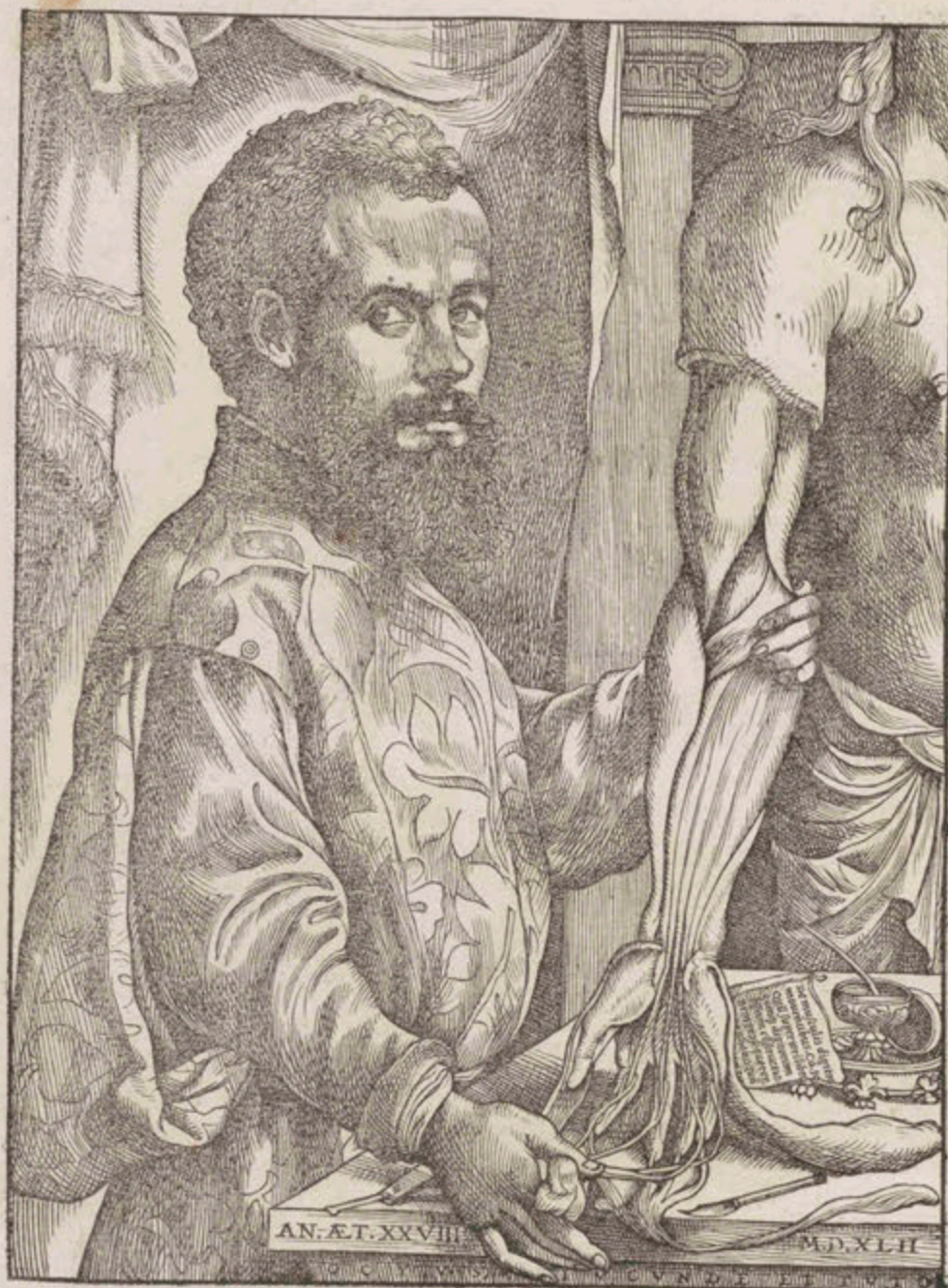

ANDREAE VESALII
BRUXELLENSIS, SCHOLAE
medicorum Patauinae professoris, de
Humani corporis fabrica
Libri septem.

CVM CAESAREAS
Majest. Galliarum Regis, ac Senatus Veneti gra-
tia & privilegio, ut in diplomatis eorundem continetur.

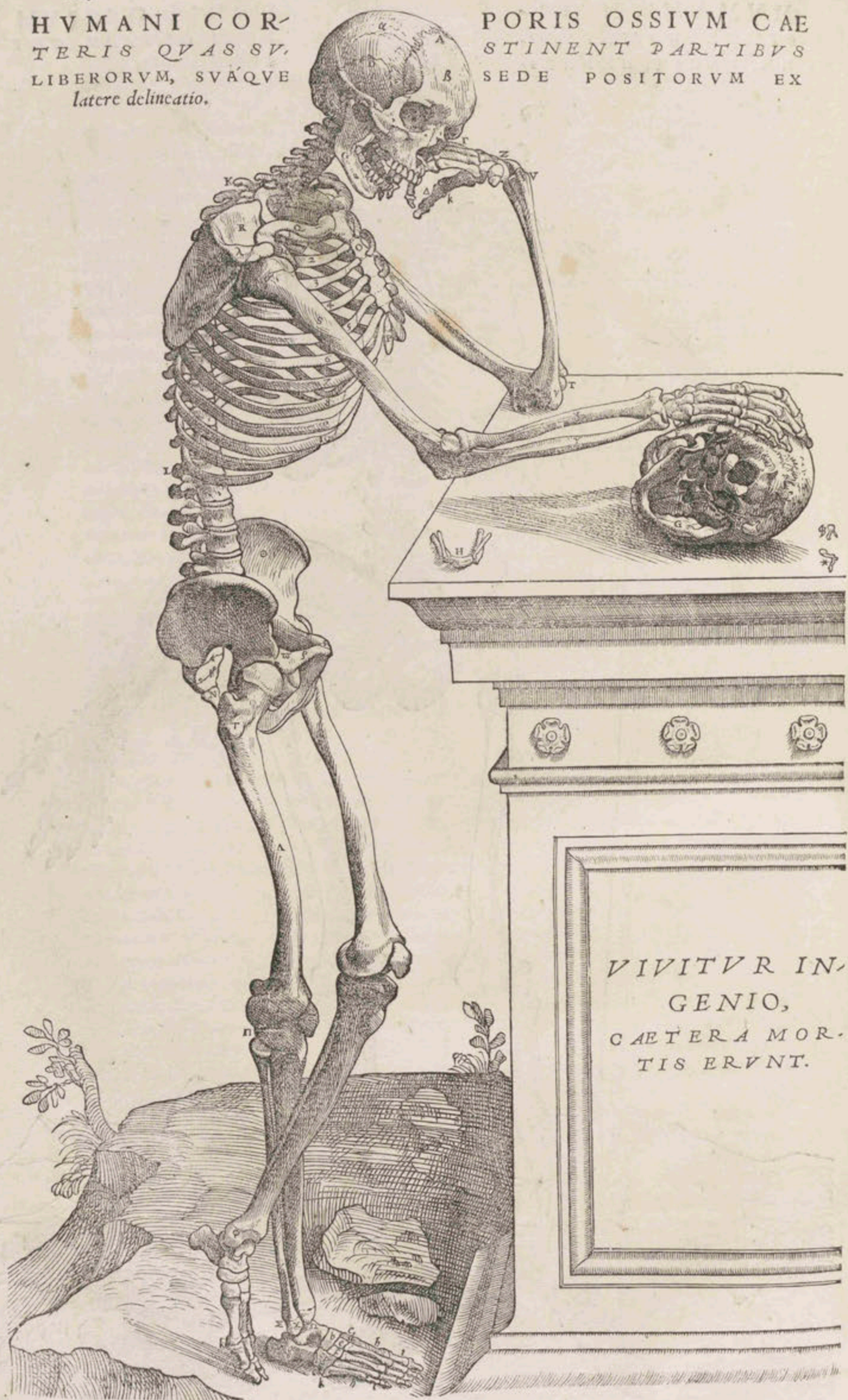
B A S I L E A E.

ANDREÆ VESALII.

HUMANI COR-
TERIS QVAS SV.
LIBERORVM, SVAQVE
latere delineatio.

PORIS OSSIVM CAE
STINENT PARTIBVS
SEDE POSITORVM EX

QVINTA
MVSCVLO.
RVM TABV.
LA.

A FO
B Tr
D. maj
E For
F A
G Ne
peri
H, I Mu
tres
K Port
L Or
N Lary
O Dex
P Dex
in: m
tice
R, S M
cha
li p
T Po
X Qu
leni
quo h
bula
Y Dex
Z. adh
a Su
c L
d L
ri
tab
f Ha
lig
g Pe
b Pri
I Mu
i, h, l. ciem
scul
m Mu
Δ De
n. p. absin
p. p. teru
fede
con
r. tra
fin
f. In
t. ex
u, u, u. in
qu

DE HVMANI CORPORIS FABRICA LIBER II.
CHARACTERVM QVINTAE MVSCV-

185

LORVM TABVLAE INDEX.

- A** FORAMEN quo neruulus tertij paris neruorum cerebri, frontis musculus petit.
B Temporalis musculus. **C** Hic magna ossis iugalis portio execta est, ut temporalis cum
D. massetere, quem **D** insigniuimus, coitus in conspectum ueniret.
E Foramen quo surculus tertij paris neruorum cerebri, ad superius labrū, & alas nasi deducitur.
F Amplus musculus à superiori maxilla in inferiorem productus, ac buccarum motibus seruiens.
G Nerui utrinq; ad hunc characterem occurrentes, labro inferiori exporriguntur. Cæterum su-
 perior characteris sedes, fungosam labrorum substantiā insinuat ad utrunq; labrum conspicuā.
H, I Musculus inferiorem maxillam deorsum trahens. Singuli characteres singulos eius musculi uen-
 tres notant, in quorum medio excarnis musculi pars consistit.
K Portio musculi caput mouentis, ac à pectoris osse & clauicula, mamillari processui insertus.
L Os, u. imaginem referens. **M** Primus & secundus linguae musculi, ab osse hyoide pronati.
N Laryngis cartilago scutum referens, & iam narrandis musculis adhuc obiecta.
O Dexter duorum musculorum ab osse u. referente, in cartilagine scuto similem insertorum.
P Dexter musculorum, qui à pectoris osse scutum imitanti laryngis cartilagini inseruntur. Ad hū-
 ius musculi exterius latus, cōgeries uisitur soporariae arteriae, interioris uenae iugularis, & sex-
 ti cerebri neruorum paris. **Q** Asperae arteriae anterior sedes.
R, S Musculus ossi u. imaginem exprimenti proprius, & à scapulae superiori costa enatus. Singuli
 characteres singulos ipsius indicant uentres. Pars autem in horum medio consistens, eius muscu-
 li pars est, tendinis substantiae non absimilis.
T Portio musculorū secundi paris caput mouentiū. **V** Tertius scapulā mouentiū musculus.
X Quoniā hic locus nihil aliud peculiariter, quā septima tabula in homine ostendisset, & quia Ga-
 leni sententiae, quū hāc pingeremus, plus æquo fauimus, musculus hic ex cane delineatum cernis,
 quo homines prorsus destituuntur, & Galeno tertius thoracem mouentium habetur, sequenti ta-
 bula integer & notandus.
Y Dexter lateris clauiculam hic à pectoris osse auulsimus, adhuc summo humero connexam, & sibi
Z. adhuc musculum seruantem, qui thoracis motorum primus numerabitur, hicq; **Z** insignitur.
a Summus humerus, seu scapulae elatior processus. **b** Interior demissior ue scapulae processus.
c Ligamentū huius articuli peculiariū quartū ab interiori scapulae processu summū humerū petēs.
d Ligamentū teres ab apice interioris scapulae processus, in anteriore sedē externi capitis hume-
 ri insertū, ac huius articuli primum. **e** Aliud teres ligamentū, ex eminentissimo scapulae ace-
 tabuli sede, ad externum quoq; humeri caput procedēs, atq; huius articuli ligamentorū secundū.
f Hac sede duo ligamenta d & e insignita, suis lateribus uniūtur, & uelut transuersum efformāt
 ligamentū, transmittens caput externum musculi cubitum flectentiū anterioris, ac mox & notādū.
g Pectoris os, cui septem superiorum costarum cartilagine utrinq; connectuntur.
h Prima thoracis costa, reliquae dein etiā unā cū interuallis citra characterū opē sunt conspicuae.
i Musculus scapulam mouentium primus. **i** & **k** huius musculi principiū notant, quandā manus spe-
 i, k, l. ciem perinde, ac musculus ipsi succumbens, & **m** insignitus repraesentans. **l** tendinē præsens mu-
 sculi indicat. Porro **i**, **k** & **l** simul huius musculi trianguli speciem quodammodo ostendunt.
m Musculus qui à scapulae basi pronatus, octo superioribus thoracis costis inseritur.
Δ Dexter rectorū abdominis musculorū. **n** carneū recti abdominis musculi principiū triangulo nō
 n, o. absimile. **o** principium eiusdē musculi nerueum, penē uniuersum efformans musculum. Toto in-
 p, q. teruallo à p ad q pertinente, recti musculi internis suis lateribus inuicē contigunt. Tota autem
 sede supra q, aut supra umbilicū consistente, tanto magis musculi mutuō seiungūtur, quāto altius
 conscendūt. Cæterum q notabit etiā obliquorū abdominis musculorum neruosa tenuitatis, ad
 r. transuersum abdominis musculū hac in parte cōnexū. **r** Hāc linea carneā recti musculi partem
 finit, quae ultima ipsius insertionis in homine est portio, uti in 4 tab. ad characterē n est cernere.
s. Intercapedine igitur ab r ad s, hic notatur recti simiae abdominis musculi tendo seu membrana,
 t. excarnis ue musculi pars. **t** autē iudicat carneā musculi sedē primae costae & secundae thoracis
 u, u, u. insertam. **u, u, u** Inscriptiones, seu neruea delineamenta, transuersim recto musculo impressa,
 quibus oblique ascendenti musculi neruosa exilitas pertinacissime conascitur.

modum, musculos attrectabis, capita scilicet à neruo adhuc fixo ad insertionem usque (quæ nō procul ab iride consistit) deducens. Commodius tamen, minoriq; molestia priorem sectionem obibis. In utroque tamen administrandi modo, oculi situs semper perpendendus est, quem^d caruncula indicabit, maiorem angulum in homine occupans, & (ut creditur) pituitam in genas defluere præcauens. Hæc nanque (dummodo cognoscas, an dextrum, an sinistrum oculum in manus assumpseris) oculi regionem, quæ magnum spectat angulum perpetuò demonstrabit, à qua ilico reliqua oculi latera opportunè petes. Interest autem, oculi regiones, propter obliquos musculos, potissimum cognoscere. Aut si lubet, neglecta caruncula, poteris cultello carneam membranam, priusquam oculum à caluaria resecabis, punctim in aliqua parte radere, hincq; oculi regiones semper augurari.

d 19 ta. ca.
e 4 lib. 72.

DE BUCCARVM, LABRORVM, ET

nasi alarum musculis. Caput XIII.

Alterius lateris primus musculus, uel simul omnium primus ac secundus.

Li. 4 de Administrandis febriombus.

Nōnullis hominibus aures moueri.

LIBRO superiori, duo narium ossa in^b duas desinere cartilagine, atq; horum extremo secundum latera alias^c duas molles, & latas cartilagine (quas alas uocant) accumbere alligariq; scriptum fuit. Nunc uerò musculos, qui eas mouent, simul cum buccarum genarum ue labrorumq; motu ribus exequemur. Cæterum quum buccarum & labrorum motus dicimus, illi intelligentur, quos quiescente etiam inferioris maxillæ osse obimus. Alijs siquidem musculis maxillæ os, alijs uerò buccæ labraq; motu aguntur uoluntario. Duorum itaque primorum, qui buccas & labra mouent musculorum, in utroque latere^d singuli habentur membranei, admodumq; ampli. Hi enim ex omnium uertebrarum ceruicis spinarum regionibus, deinde scapularum, & clauicularum, & pectoris ossis sedibus originem ducunt, usque ad faciei medium protensi. Sunt autem hi aliud nihil omnino, præterquam membrana (quæ meritò carnosā nobis dicitur) carnosīs fibrīs adaucta, hæc enim in tota paulò antè commemorata sede, muscosa penitus reddita, aliquò usq; uerè carnosā efficitur. Cæterum carnosæ hæc fibræ à nullo prorsus osse originem (ut fortassis quispian ab alijs Anatomicis lusus arbitrareretur) ducunt, neque etiam quis musculum hunc ab aliquo osse principium petere, non perperam dicturus est. Is nanque non aliud existit, quàm carnea fibræ nuper dictæ membranæ intensæ, & multis neruorum surculis concomitata, qui quod à subditis membranæ corporibus in illam excurrant, ipsam firmiùs substratis sibi partibus connectunt, quàm in reliquo ferè corpore illis, quibus obducitur, musculis hæc affirmari solet. Prorepunt autem primùm eiusmodi neruorū soboles in membranam, secundum totam colli longitudinem, seu à thorace ad occipitium usque ex ea sede, qua spinarū ceruicis uertebrarum consistit regio. Item secundum scapularum spinarum ductum, summos humeros, clauiculas, & eminentiorem pectoris ossis regionem, neruiculi quoque instar tenuissimorum filorum, à subditis musculis membranæ exporriguntur. Atque hi neruorum surculi omnes, secundum carnearum fibrarum ductum (qui perquam uariis est) reflexæ excurrunt. Fibræ enim^e à pectoris ossis sede, mediāq; clauicularum regione pectoris os spectante sursum, uersus faciem conscendentes, secundum colli longitudinem recto tramite protenduntur. Quæ autem ex reliqua clauiculæ sede, & summi humeri, & scapularum sedibus ad ceruicis usq; spinam incipiunt, oblique sursum contendunt, tantoq; obliquiores uisuntur, quanto ceruicis spinæ sunt propinquiore. Omnes enim fibræ à ceruicis uertebrarum spinarum sedibus prorepentes, unā cum eius partis neruorum^f surculis transuersim feruntur, atque ideo magis, quo musculus occipitio uicinior existit. Porro eiusmodi fibrarum ductus, in ceruice admodum conspicuus est, nullaq; fibrarum intersectio, ut neque etiam in summo mento, & in inferioris maxillæ iuxta aurem regione sese offert. Verum ubi iam labra cōtingunt, fibræ inter se adeò confunduntur, ut rectas, & obliquas, & transuersas iam amplius distinguere prorsus arduum impossibileq; sit, atque id præcipue secundum totā inferioris labri regionem accidit. Labri enim superioris lateri ad alas usque narium duntaxat fibræ porriguntur. Posterius itaque huius musculi initium, à spinæ ceruicis sede omnino promitur, deinde secundum occipitijs ossis basim fertur, mox sub aurem, ut ipsius radicem perreptando contingat. Imò interdum hic adeò ascendit, ut & aures huius beneficio quibusdam hominibus (non etiam stupidis, aut asinis) moueatur, uti inter alios quosdam hinc Patauij uidere est, in lepidi ingenij Iurium Doctore non minus egregie erudito, quàm iucundè faceto, Claudio Symionio Foroiulensi, dein in nō minus audaci, quàm fortis & strenuo, Petro Rauascherio Genuensi. Cæterum præfens musculus ab aure in faciem ductus,

d 19 ta. ca.
e 4 lib. 72.

d 19 ta. ca.
e 4 lib. 72.

e 3 tab. à K
ad L.
f 3 ta. ab L
ad O.

g Hanc neruorum seriem, aliquo pacto osse dit collū figuræ 3 cap. 11. lib. 4. h iuxta H. M 3 ta. i 3 ta. ab O ad H.

In loquendo, et quando placet mouet aures. ego sipe accipias uiu.

H Venalis arteria à corde pronascens initium. Huius uasis orificij membranæ quia in corde consistunt, hic simul cum uase, ut in arteriali uena, exprimi nequierunt.

I Indicatur crassities simplicis arteriæ uenalis tunica.

K, L Prima uenalis arteriæ diuisio, simul cum ipsius ortu facta.

M, M &c. Series uenalis arteriæ per pulmonum substantiam innumeris propaginibus facta.

Vas in arteriarum uenarumq; sermone adhuc reliqua.

ELIQUA adhuc in uenarum arteriarumq; sermone sunt duo uasa, quæ singula duabus uocibus à dissectionum proceribus explicantur: ac unum quidem uenam arterialem, alterum uero arteriā uenalem appellant, nomen nimirum ab usu, & appendicem à corporea substantia indentes. Vena itaq; arteriosa uas dicitur, ex elatiori sede dextri cordis uentriculi in pulmones numerosissima ramorum serie digestum, sanguinem que in eo cordis uentriculo elaboratum pulmonibus subministrans. Atq; hoc uas non uenæ, sed arteriæ constat corpore: unde etiam quia sanguinem uenarum modo deferat, uenæ nomen obtinuit. quod uero arteriarum tunicis conformetur appendix iste, arteriosa illi adijcitur. Porro alterum uas à sinistro latere basis sinistri cordis uentriculi egressum, sparsa etiā sobole in pulmones diffunditur, ac aërem ex pulmonibus in sinistram cordis uentriculum deferendo potissimum famulatur, & interim uenarum corpore constituitur. Vnde quia aëris deductui subministrat, spiritaleq; organum est, arteria appellatur, à substantia autem & conformatione uenalis dicitur. Atq; ita secundum corpoream substantiam, uas quod ex dextro cordis sinu pronascitur, arteria est: quod autem ex sinistro, uena. Contra usus ratione, uas ex sinistro sinu prodiens, arteria censetur: ex dextro autem, uena. Cæterum quæ uenarū arteriarumq; corporea sit substantia, duobus primis huius libri Capitibus perstrinxi. Quamobrē uero hæc uasa & ortu & usu ac substantiæ conformatione à uena arteriaq; discrepent, deinde cuiusmodi membranæ ipsorum orificijs præficiantur, in sexto libro qui uitalis animæ partibus dedicabitur, exequar. Nobis uero præsentī libro finem imponentibus, nemini mirum uideri debet, prolixum Caput hīc nō subnecti, quod uenas citra arteriæ consortium in corpus diffusas, item arterias citra uenæ consortium recenseret. Quandoquidem si quis earum desideret (utī sanē debent omnes) enumerationem, ilico hanc ex uenarum & arteriarum tabulis, cum has mutuò conferet, spectabit. Integræ enim magnæ arteriæ delineationi, nuda uenæ cauæ effigies proportionē respondet, ambasq; in eandem circumferentiā digestimus. Cæterum quo minus hac in parte meam operam quis requirat, ad præsentis Capituli adeo que totius libri finem, meæ Epitomes tabulam impono, qua uenas & item arterias meo Marte sum conatus exprimere. Hæc enim quum & arterias simul cum uenis complectatur, etiam lucidissimè demonstrat, quæ nā uena citra arteriæ consortium, & quæ rursus arteria absq; uena coniuge per corpus digerantur. Verum quum uenæ cauæ ramorum seriem in præsentis libri contextu prosequeretur, non semel sanē ad uenæ sectionis tractationem sermo lubens prorupisset, modò uenam huic illiue parti uiciniorē, modò remotiorē, eamq; aut grandem aut exilem, & secundum rectitudinē undecunq; hæc petatur, fibrarumq; consensum huic aut illi parti correspondentē, enarraturus: & non uulgariter admoniturus, sanguinem ē secta uena fluentem, in totius uenæ corpore complecti: ideoq; non partium uenis accumbentium situm, sed uenarum ductum atq; distributionem in illa quæ omnibus in ore est, rectitudine animaduertendam: itaq; de uenæ sectione agendum, atq; de utero quopiam, qui hinc inde uarios processus educeret, & interim unicus continuusq; esset. At semper quantumuis inuitus sermonē cohibui, quum ex uenæ distributionis enarratione, adeoq; ex uenarum effigie cuius (qui modò tres euacuationis species, & præsentis, aut eminentis affectus naturam minimè ignoret) futurum sit longè facillimum, dignoscere quæ nā uena huic illiue membro propinquior sit, quæq; amplior aut gracilior: deinde quæ leui aut difficili opera diuidi possit: postremo, quæ fibras & rectitudinem cum laborantis membri uenis participet.

*Crassioris ra-
dicis origo &
distributionis
series.*

nerans tunicā, & ramulum exporrigens⁹ tenui & membraneo musculo introrsum nasi alam contrahenti.⁹ Quarta propago iam dictis crassitie non inferior, per⁹ foramen seu scissuram potius, quæ inter primum maxillæ superioris os, & cuneum imitans in extimo latere sedis oculi conspicitur, ad internam sedem⁹ temporalis musculi contendit, tota in eum musculum absumenda. Crassior tertij paris radix à latere basis cerebri, antèrius tamen, et penitiùs seu iuxta dextri & sinistri medium magis quàm enarrata modò radix, principiū sumens, rectà deorsum tendit,⁹ foramē, quod ipsi & quarto neruorum pari huic radici proximo cælatur, perlabens. Hæc statim ab egressu⁹ propaginem diffundit, quæ uitis, aut cucurbitæ capreoli instar inuoluitur, duriorq; paulatim efficitur, ac⁹ binos tandem quinti paris neruorum cerebri ramulos (quorum seriem postea recensebo) in consortium admittēs, ipsiq; unitus in temporalem musculum inferitur, ac in⁹ illum quoq; qui à iugali osse enatus priuatim *μωσνῆς* seu manforius nobis dicitur, ramulos porrigit, deinde et⁹ musculis buccas mouentibus, ipsiq; demum faciei cuti in buccis etiam furculos offert. Postquam uerò crassior tertij paris radix propaginem hanc capreoli modò intortam exprompsit, non nihil deorsum magis descendens, furculum deriuat, qui antrorsum ductus gingiuae molarium dentium, ipsiq; adeò dentibus seriatim soboles distribuit. Dein priusquam maior hæc tertij paris radix decliuis ducta linguam contingat, ramum posteriori ex parte germinat utcunq; insignem, qui⁹ musculo in ore delitescenti & maxillam inferiorem attollenti insertus, inferioris maxillæ⁹ foramen adit, hîc ubi is musculus ipsi inseritur conspicuum. Ramus ille in foramen delapsus tantisper antrorsum fertur, quousque sui lateris dentium inferioris maxillæ radicibus⁹ singulas soboles offerat, quorum beneficio dentes inter cætera hominis ossa, euidentius tristantium occursum sentire credimus. Neque uerò ramus hic uniuerfus in dentes absumitur, imò non minima ipsius⁹ portio per⁹ foramen in anteriori maxillæ sede insculptum excidit, dextræ sedi inferioris labri cōplures furculos deriuās. At⁹ maior portio crassioris tertij paris neruorum radicis, quando linguae basi committitur, cū alterius lateris neruo linguae tunicam efformat, aptum saporibus dignoscēdis instrumentum. Deinde & exiguos quoq; furculos penitiùs in linguae substantiam dispensat. Horum enim & tunicæ linguae producendorum gratia, tertium par potissimū à rerum Opifice creatum arbitramur, atq; ut⁹ primum par uisus, quintum uerò auditus, sic hoc tertium gustus censetur instrumentum, gustatoriusq; neruus meritò nuncupatur.

DE QUARTO PARI NERVORVM cerebri. Caput VII.

HOC⁹ par tertio pari non nihil gracilius duriusq; est. exoritur enim à dorsalis medullæ⁹ principio postèrius paulò quàm tertium par, sed antrorsum modicè tensum posteriori tertij paris sedi committitur, atq; unà cum illo per⁹ commune ipsis foramen ex capitis amplitudine, seu cerebri sede, ad palatum elabatur: quò simul atq; peruenit, in furculos quosdam partitiū, in palati⁹ tunicam degenerat: quæ quum linguae tunica aliquantulo sit durior, iure etiam quartum par postèrius tertio pari originem ducit, ac proinde etiam palati tunica sensu hebetiori quàm linguae⁹ tunica donatur.

QUINTI NERVORVM CEREBRI PAR ris series. Caput VIII.

QUINTVM⁹ par nōnihil quarto crassius, ac ueluti pluribus enatū furculis inuicem mox ab ortu connexis principiū ducit, ex media propemodū dorsalis medullæ sede, eius partis quæ à medullæ exortu usq; ad eam regionē pertinet, quæ hæc è caluaria in uertebras labitur. Hoc quintum par uniuersum per⁹ foramē fertur impensè tortuosum, & priuatim ipsi incisum, quousq; in cauitatem pertingat, auditus organo preparatam: ubi quintum par uariè discinditur, & propagines quasdam membranæ modo⁹ dilatatas huius cauitatis sedibus offert, auditus organi non infimam partem constituens. Præter has uerò propagines duos educit neruulos, qui seorsum per proprium foramen elabuntur. unus quidem per⁹ transuersum ducitur foramen, quod etiam admittit⁹ uenulam in auditus organum excurrentem. Hic neruulus non procul ab egressu tertij paris⁹ ramo commiscetur, instar uitis capreoli inuoluto. Alter uerò neruulus per⁹ foramen repit impensè arctum, & insigniter quoque tortuosum, & immisam ipsi setam aut plumbeum filum non admittens, ob idq; etiam

Anato-

c 7 fi. c. 4. 15
li. 1. r. cum
8 figuræ.
d 2, 3 fi. O.
e 14. t. d. O.
f 13. tab. A.
B, C, etc.
g 3. t. d. r.
h 2. fig. P.
i 2. fig. Q.
k 2, 3. fig. R.
commisce-
tur cum Y.
l 2. fi. S. cum
K ad L. 3. fi.
m 2, 3. fi. T.
n 8. t. d. C. 13
t. d. H.
o 13. t. d. Q.
p 2. fig. ch. d.
4.
q 2, 3. fi. V.
r 2, 3. fi. X.
s 2. fig. Y.
t 2. fig. R.
u 2. fi. d.
x 2. fig. b.
y 2. fi. c.
z 2. fig. m.
a 2, 3. fig. n.
b 2. fi. ch. d. 5
c 3. fig. c.
d 2, 3. fig. d.
e 2. fig. u. d. d.
ad ch. d. 6.
f 2. fig. e.
g 2. fig. n. ex
b, c, m. d. e. m.
i 2. fig. lib. 6
p. 3. fig. l.
h 7. muscu.
tab. d.

neruorum à dorsali medulla prodeuntium par ex^c communi foramine secundæ cervicis uer-
tebræ & tertiæ procidit, mox ab egressu in duos discisum ramos. Posterior retrorsum flekti-
tur, ac inter musculos cervicæ extēdentes, qui dorsum mouentiū septimus & octauus enumerā-
tur, ac deinde inter caput mouentiumⁱ secundum par occultatus, ad secundæ uertebræ spinam
contendit, atque hinc ex mutuo musculorum posteriorem cervicis sedem occupantium con-
cursu in posteriora excidens ad cervicis properat latera, musculo suffultus, qui ex carnea con-
stitutus membrana buccarum motus opifex censetur.^h Anterior aut tertijs paris ramus, in qua-
tuor spargitur propagines, acⁱ prima musculos dorsum mouentium primum ac secundum im-
plicat.^k Secunda propago decliuus ducta, quartum adit neruorum par, cuidam ipsius furculo
commiscenda, in dictos nuper musculos absumpto.^l Tertia autem sursum contendit, ac po-
sterioris secundi paris propaginis ramo in uerticis cutem excurrenti congredditur, unā cum illo
(uti prius dictum est) dispergenda.^m Quarta autem tertijs paris anterioris ramus propago inⁿ mu-
sculos digeritur, qui transuersis uertebrarum processibus connati, cervicem in latera mouent:
&^o eum pariter qui à transuersis uertebrarum cervicis processibus principium ducens, scapu-
lam sursum uellit.^p Quartum cervicis neruorum par è communi tertiæ & quartæ uertebra-
rum foramine excidens, tertio pari similiter in duos partitur ramos.^q Posterior aliorum qui re-
trorsum ad spinam inter musculos occultati reflectuntur modo, uersus tertiæ cervicis uertebræ
spinam contendit, in progressu illis quibus intertextitur musculis, furculos diffundens. Quādo
aut spinam contingit, per mutuum elabitur congressum, musculorum posteriorem cervicis re-
gionem occupantium, atq; hinc in latū membraneūq; digeritur musculus buccarū motus au-
torē præcipuū.^r Anterior aut quarti paris ramus, ternas educit propagines, ac unā promit, cui
tertijs paris^s propago commiscetur, quæq; in musculos deperditur stomacho substratos, ac cer-
uicem flectentes.^t Secundam uerò propaginem in musculos distribuit uertebrarum lateribus
adnatos: cuiusmodi sunt quorum beneficio ceruix in latera ducitur, ac is qui à transuersis colli
uertebrarum processibus principium ducēs, scapulam sursum allicit.^u Tertia propago duabus
nuper dictis gracilior, decliuus fertur, cum quinti paris^x sobole congressura, ac simul cum illa et
sexti paris^y propagine septi transuersi^z neruū constitutura.^a Quinto pari, quod prædictis qua-
tuor succedit, quinta uertebra cum quarta uiam præbet: ipsum uerò similiter atq; quartum in
duos discinditur ramos, ac^c posteriorem ad spinarum apices retorquet, eodem prorsus modo
digerendum, quo posteriorem quarti paris ramum digeri diximus. At prior anterior^d ue quin-
ti paris ramus, primum^e sobolem spargit musculis cervicem flectentibus, dein^f grandiorē de-
promit, qui deorsum repens ramulos utriusq; uicini paris, quarti nimirum & sexti excipit, & il-
lis adauctus, neruum^g septi transuersi efformat, qui præcipua quinti paris constat propagine,
& exigua sobole quarti paris, & item exigua sobole sexti. Interdum uerò & septimi paris luru-
lus septi transuersi neruo accedit, at tunc quarti paris soboles ipsi nulla offertur. Atq; hæc sanè
regio admodum industriè septo transuerso neruos elargitur. Variat enim id à cæteris musculis
non figura solū, uerū & functione. Orbicularis enim formæ (uti in secundo recensui-
mus libro) uisitur, & situ obliquo donatur. Mox caput ipsius à quo fibræ dependent, non ut
quispiā arbitraretur, ex pectoris osse, aut costarū cartilaginibus, aut uertebrarum corporibus
educitur, sed in media totius septi regione, quæ neruosa est, id consistere nobis persuasum ha-
bemus. Ac proinde neruos fibris illis motum largituros, eò prorepere ab alto operæ precium
fuit, ut in uniuersam ipsius sedem suam uim ex æquo diffunderent. Si uerò Natura neruos se-
pti partibus, quæ pectoris ossi, costis & uertebris connascuntur, inseruisset, septi finis in ipsius
medio haberetur: quū neruos in musculorum initia potius quàm fines exporrigi, Anatomes
professoribus axioma sit. Atque hac ratione septum duntaxat neruos à cervicis uertebris mu-
tuatur. longo enim progressu eos ducere, quum possent ex proximis sedibus emitti, Opificis
esset ignorantis, quid magis in fabrica conduceret. Hac igitur occasione septo sublimes trans-
mittuntur nerui, uniuersum thoracem perreptantes. Ne uerò in progressu periclitarentur, eos
intersepientibus thoracem membranis adnexuit, unum neruum singulis membranis exterius
firmans. Neq; profectò minorem cōditoris industriam arguit, id quod adhuc anterioris quin-
ti paris neruorum cervicis est reliquum, atq; in^k musculū præcipue inseritur, cuius auxilio bra-
chiū attollimus. Hic enim quia ingens graueq; membrū impenitē sursum attollere debebat, for-
ti ualidoq; indigebat neruo, quem Natura ipsi securissimè à commemorata quinti paris portio-
ne deduxit. Natura enim ab hac portione ramulos quosdam porrigēs^m musculis scapulam at-
tollentibus, primum ab externo huius portionis latereⁿ neruū deriuat, qui foras emergens, atq;
in multas scissus soboles cutem implicat, qua attollens brachium musculus integitur. Deinde
reliqua portio in profundo recondita, simulatque scapulæ cervici appropinquat, in duos ma-

Tertij paris
series.

Quarti paris
series.

Quinti paris
series.

Septi trans-
uersi neruū
constitutio.

Reliquum an-
terioris ramū
quinti paris.

gioni obtensam. Quod uerò exterioris huius trunci reliquum est, ad hunc modum inter musculos anteriorem tibiæ sedem sibi uendicantes prorepens, illisq; musculis ramulos offerens, ligamento incumbit, fibulam tibiæ ossi secundum totam tibiæ longitudinem colliganti, ac unà tandem cum tendinibus digitos extendentibus sub^e transuerso huius regionis ligamēto in pedis superiora ducitur, & penitiùs sub tendinibus latitans, digitorum superiori sedi ramos exporrigit. Anteaquam tamen transuersum id ligamentum subit, ramulum deriuat cuti intertextum, qua ipsum ligamentum integitur. At præter eum ramulumⁱ magnam sui portionem sub medio longitudinis tibiæ per membraneū transmittit ligamentum, fibulam tibiæ ossi colligās, atq; hæc portio^k interiori trunco quarti nerui permiscetur, quem pedis inferiora accedere mox dicam. Interior itaq; quarti nerui truncus, qui exteriori multo grandior est, inter capita primi ac secundi pedem mouentium musculorum in tibiā subiens, mox^l ramum diffundit multiplici sobole in cutem digestum, quæ posteriori tibiæ sedi ad calcem usq; obducitur. Quanquam interim ramus ille non uniuersus in cutem absorbetur, uerū ipsius etiam portio^m inter quartum pedem mouentium musculum, & primum quoq; & secundum tantisper fertur, quousq; tres illi musculi uniantur. nam & hīc quoq; portio illa cutem adit. Ipse uerò interior truncus in posteriorem tibiæ sedem penitiùs prorepens, fertur inter quartum pedem mouentiū musculum, & quintum pedem mouentium, duosq; qui à tibiā procedentes digitorum flexui præsunt. Hæc itaq; deorsum tendens, exterioris trunciⁿ propaginem assumit, huc per membraneum ligamentum transmissam. Quum uerò hoc interioris trunci reliquum ad tibiæ usq; humilia contendit, unà cum huius sedis tendinibus per^o transuersum ligamentum inter calcem & anteriorem malleolum pedis inferiora petit, musculis inibi repositis distribuendū, ac singulorum digitorū inferiori sedi duos furculos oblaturum. Quot autem hīc reponantur^p musculi, in secūdo libro dilucidè commemorauimus. Quando hīc collocari dicebatur, qui quatuor digitorū secundos flectit articulos, & qui quatuor digitos pollicis adducunt, & qui primos quinq; digitorum flectunt articulos, & qui pollicem maxime ab indice abducit, & musculus minimum digitum à ceteris remouens. Verū uti in manu quoq; dictum est, nerui his musculis potius attenduntur, quā innascentur, aut inserantur. Porro præter hanc quarti nerui seriem, etiam subinde^q inuenies^r exteriorem truncum priusquā pedem contingat cessare, multoq; minus per membraneum ligamentum fibulam tibiæ ossi colligans, sui portionem interiori offerre. Imò ab interiori trunco, quum posteriori sedi eius ligamenti exporrigitur, ramum educi animaduertes, qui ligamentum id perforās deorsum fertur, inter musculos in anteriori tibiæ sede positos, ac hīc per transuersum ligamentum in tibiæ anteriori sede conspicuum prorepens, superiori digitorū sedi ramulos communicat. Qua autem administrandi ratione hanc seriem obserues, ad finem septimi libri recensebo: ubi non hanc modò persequar, uerū omnem uenarum, arteriarum, ac neruorum sectionem, quæ ad manus cruraq; potissimū spectant. nam eorum uasorum quæ uisceribus sunt propria, sectionem in trium subsequentium librorum calce priuatim perstringam: quando earum partium, quibus uasa illa committuntur, administrandi rationem pertractabo: præsentī libro iam colophonem, neruorum non ineleganti delineatione hīc insuta, addens.

NER-

f. 15. muscul.
tab. T.g. 1. muscul.
tab. d.

h. 2. fig. cha.

85.

i. 2. fig. cha.

82.

k. 2. fig. cha.

80. ult. fi. e.

l. 2. fig. cha.

81, 82. ult. fi.

m. quasi cū

x.

n. Seriatim

spectata poste

riorē tibiæ

sedem 11, 12,

13, 14, 15

mus. tabula

rum.

n. 2. fig. cha.

82.

o. 2. mus. ta

bu. r.

p. Specta pe

des 14, 15

tabularum.

q. Hæc serie

spectatur ul

ti. fig.

r. ulti. figu.

d. w.

s. ult. figu. d.

educitur r.

nis sinistrum uentriculi latus adeuntibus comites perpetuò iunguntur arteriæ. Commune omnium uentriculi uenarum officium est, ut & alimentum ipsi adlerant, & succulentioris ab illo confecti cremoris ad iecoris cauum non aliter ac intestinorum uenæ, deducant. Proprium uerò earum quas sexto loco enumeraui uenarum, & potissimum quintæ munus cum alijs dissectionum professoribus esse (at timide interim) annuam, ut si quid in uentriculum lien eructet, illæ eius sint uehiculum, idq; in uentriculum fundant. Cæterum frequentes uentriculi arteriæ innatum ipsius calorem recreant, & succulenti etiam aliquid ex uentriculo fugere uidentur. Præter has uenas & arterias uentriculo nullum aliud uas implantatur, & si fortè meatuum bilem deducendum aliquis in uentriculi fundum pertineat, id sanè sit quàm rarissimè: & mihi semel hætenus duntaxat eius generis meatulus occurrit in biliosissimo homine, quem ex longis pontificijs nauibus sectioni adhibuimus. Porro nerui uentriculi in hunc habent modum, præcipue sexti neruorum cerebri paris portiones: postquam recurrentes diffuderunt neruos, ramulosq; cordis in uolucro & pulmonibus communicauere, deorsum ad stomachum properant, dextra quidem ad dextrum latus, sinistra autem ad læuum. Simulatq; uerò aliquantisper nerui cum stomacho descenderunt, fibrarum duntaxat interuentu illi commissi, uterque neruus bipartitò scinditur, & dexter quidem suis ramis oblique in sinistrum fertur, sinister autem in dextrum, atque ita ambo nerui stomachum concomitati septum transversum permeant, nullam interim (ut dissectionis rudibus uisum fuit) septo sobolem offerentes. Vbi autem quatuor duorum neruorum rami¹ elatius uentriculi orificium contingunt, multiplici propaginum serie id amplexantur, furculos notatu digno interuallo rectà deorsum promentes. A sinistro sexti paris neruo dextram uentriculi oris regionem implicante, insignis utcunque ramus secundum elatiorē uentriculi sedem ad ipsius usque inferius orificium deducitur, qui & si in progressu aliquot diffundat propaggines, uentriculiq; inferius orificium furculis quibusdam implicet, nō tamen inibi absumitur, sed in iecoris cauum² prorepat. Cæterum humiliorem uentriculi partem³ alij duo accedunt nerui, à sexti neruorum cerebri paris⁴ propaginibus, secundum costarum radices deorsum deductis principium obtinentes, ac illarum arteriarum coniuges, quæ superiori membrana omenti suffultæ, in uentriculi fundum digeruntur. Quinetiam interdum sinistro uentriculi lateri⁵ quædam neruorum offeruntur soboles, à⁶ neruis pronatæ, qui cum arterijs lienem accedunt. Inter hos tam uarios neruorum quos uentriculus exigit furculos, nulli profectò tantam Naturæ ostendunt prouidentiam, atque superiori ipsius orificio⁷ inserti. non enim duntaxat id ut noxam à bilioso eius uel generis humore aliquo inducendam sentiat, adeò frequentibus scatet neruis, sed ut per illos ueluti riuos & ductus, animalis uis ipsi imprimis dispensaretur, ac cibi potusq; indigentiam uentriculus sentiret, ad sumendaq; cibaria excitaretur. Cum enim totius corporis particulæ, plantarum modo quatuor donentur facultatibus nutritioni seruientibus, neque illis eorum quæ defunt sensus sit inditus, atque omnes prope modum à cauæ ramis nutrimentum alliciant: aliæ autem ex cauæ per iecur distributis propaginibus, hæc iterum ex ijs quæ per iecoris portas feruntur uenis, & hæc rursus ex intestinis & uentriculo: quumq; adhuc nulla iam supersit pars, ex quo uentriculus aliquid assumere possit, necessum erat, ut foris ingesto cibo repleretur. atque in hoc à plantis differimus. Hæc nanque & si uim propriæ qualitatis attractricem, & attractorum retentricem, ac rursus superfluum excretricem, atque ante has omnes alteratricem perinde ac homo habeant, sensu tamen eorum quæ defunt priuantur. Neque etiam per os plantas nutriri oportebat, promptuarium copiosi nutrimenti submissum habentes terram, cui complantatæ coniunctæq; copia eorum quibus nutriri debent nunquam destituuntur. Verum humana substantia, præterquam quod longè à terra seiungitur, à qualitate quoque terrea plurimum discrepat, motuq; arbitrario ex loco in locum subinde permutari debuit, adeò ut impossibile fuerit homini plantæ ritu ex terra humorem sugere. Oportuit itaque secundum propriam eius naturam, herbis, fructibus, seminibus, aliorumq; animalium carnibus hominem alere, eaq; illo adferri tempore, quo uentriculus sentit indigentiam. at quum nulla pars ex se ipsa innatum sensum possideat, in uentriculum, uti prius dicebamus, eiusmodi uim à sensitivo principio influere oportuit. Et huius sanè gratia⁸ sexti neruorum cerebri paris præcipue soboles uentriculi os, conterminasq; ipsi partes potissimum implicant & intexunt. atque ij demum illi nerui sunt, quibus obliquum stomachi ductum conferre prius retuli. Molles enim quum sint, & graciles, si longa uia recto tramite tenderentur, & uentriculum cibis recipiendis destinatum à se suspensum haberent, ab eius mole perpetuò tensi, leui occasione rumperentur, nisi eiusmodi implexibus & tortuosis ductibus Natura illis sedulo prospexisset. Porro uentriculus, ut iam ipsius uires aggrediar, octo habet facultates. ac quatuor quidem omnibus uniuersi corporis partibus, quæ nutriuntur, communes: quatuor

Ventriculi uenarum munus.

Arteriarum.

Ventriculi bilis meatus in uentriculum.

Ventriculi nerui.

Neruorum uentriculi usus.

In quo differant animalia a se in attractionem nutrimenti

Sensus uis stomachi fit a se pari numero a cerebro defuit

Ventriculi totius munus.

t autem

u 2 fi. cap. 2
lib. 4. f. 14.
15 fig. T, V.
x 2 fig. ca. 2
lib. 4. m. p.y 14, 15 fig.
G.z 2 fi. cap. 2
li. 4. u. ad x.
15 fig. X.a 15 fi. X. 20
fig. K.b 2 fi. cap. 2
lib. 4. f. 1.c 2 fig. ca. 2
lib. 4. h.d 14, 15 fig.
c, f.e 15 fi. g. g.
f 2 fig. ca. 2
lib. 4. x.g 14, 15 fi.
T, V.h 1, 2 fi. ca.
2 lib. 4. e.

bris quoque mutuò cōmittuntur, ac ob id externā superficiē non admodū leuē habere uidentur, sed membranarū inuicē cōnatarū modo asperā ac fibrosā. Interior eius inuolucris superficies, quā testē ipsiusque uasa respicit, laeuis & aqueo quodā humore obducta est, neque ulli penitus corpori cōnascitur, præterque quod elatiori sui parte, quā ex peritoneo procedit, illic peritoneo cōtinuatur adnasciturque: quin & inferiori testis parti ualide^h applantatur, nō quidem testis corpori, sed humillimæ uasis semen à teste deferentis parti, quā id sursum secundū testis humilia reuoluitur. Ad hæc, tenuissimæ membranæ interuentu præfens inuolucrū interna ipsius superficiē uasorū membranæ adnascitur, quæ à peritoneo enata, uenæ quidē seminali alterā cōstituit tunicā, arteriæ autē tertiā. Atque is cōnexus nō orbiculatim ad uasa perficitur, sed secundū rectā duntaxat lineā, quæ ad posteriorem uasorū sedem ducitur. Hoc inuolucrū aliquid cum carnosā corporis mēbrana cōmune nanciscitur. Vt enim hanc carnositas quibusdā fibrisⁱ aliqua sui parte augeri intertextique ac in musculi naturā degenerare dictū est, sic quoque hoc testis inuolucrū secundum totā ipsius longitudinē posteriori in sede, à peritoneo usque ad humillimā testis partē, carnosas fibras obtinet, & longi strictique cuiusdā musculi naturā refert, quem mēbranæ seu ipsi inuolucro innatum cernimus, nusque ab inuolucro abscedentem, sed unā cum illo à peritoneo incipientem, & etiā inferiori parti uasis à teste semen deferentis, simul cum inuolucro adnatū. Inuolucrum hoc præterque quod testem commodissimē integit, illumque suspensum continet, musculi etiam illius beneficio, quasi uoluntario motu testem sursum allicere sentitur. Porro & musculi huius occasione, quod scilicet ruber ut reliqua caro sit, id inuolucrū priuatim appellatum à Græcis arbitror. aut etiam ob uenarum gracilium quæ id adeunt frequentiam, quæ illi inuolucro etiam ruborem aliquē conciliat. Verum nō ignarus quosdā à uagina id Græcorum nomen deducere, nollem de nominibus quæ harum particularū innumera uariaque admodum (si modò alibi) occurrūt, uideri contentiosior, id enim mihi sat est, si uerē singula, uti inter discendum apparēt, descripsero, totius capitis ordinem ac nominū liberā impositionem lectori relinquēs. nihil enim in tractatione obstabit, quodcumque primū libuerit prius et posterius hic perlegere, atque ex sententia singula nuncupare. Quod præcipue propter alterū priuatim testem ambiens^m inuolucrum addendum duxi. Quippe id præter testis corpus substantiamque nihil omnino amplectitur, testis figuræ ad amussim respondens, aut potius illam efformans. Quippe dura & crassa ac ualida admodum membrana est, testis substantiam utcumque mollem ac sequacem inuoluens. Atque is sanè præsentis inuolucris præcipuus usus censendus est. dein in hoc conducit, ut ipsius interuentu & medio, uasa testi cōmittenda ipsi adnascantur. Inuolucrum enim laxius, tenuius, molliusque inibi cernitur, quā uasa illi connascantur, quā per reliquam circumferentiam. Et elatiori quidē huius tunicæ parti uena ac arteria testi sanguinem spiritumque deferentesⁿ adnascuntur, ac quamplurimi ramuli eam tunicam hinc perforantes, in testis substantiam^o exporriguntur. Præter illos uerò, frequentes, sed perquam graciles furculi, deorsum in tunicæ illius corpus à uena arteriaque deriuantur, in tauris & arietibus instar uitæ capreolorum eleganter deducti. In posteriori uerò sede tunica hæc per uniuersam ipsius longitudinem ualiddissimē adnatos exigit omnes deferentis semen uasis^p anfractus testi obductos, inibi etiam undecunque tenuibus ac uisum fugientibus foraminibus pertusa. Cæterum per reliquam exteriorē ipsius superficiē, laeuis & aqueo humore perfusa, nullique penitus parti cōnexa est. Interna uerò superficie, quā testis substantiam hæc tunica continet, undecunque illi substantiæ connascitur. Porro hanc tunicam seu inuolucrum à primis Anatomes professoribus, qui testem^q uocauere, *ὑποδιδυμίδα*, quasi supergeminalem dixeris, appellatum sat scio: quicquid alij de testis nugentur capite, qui quum inuolucrum hoc ignorarent, & apud ueteres Græcos *ὑποδιδυμίδα* legerent, præter elatiorem testis partem, Galeno testis caput procul dubio nuncupatam, aliam effinxerunt particulam, quæ parui testis instar, testi imposita, ipsius caput & *ὑποδιδυμίδα* uocaretur. Alij horum errore (quem & Græcorum interpretes mirifice auxerunt) elusi, sed in sectione interim diligentes, quum huiusmodi caput non reperirent, Arabes quosdam imitati, uas aliquod hoc nomine appellandum finxerunt, quod inter testem & uenam ac arteriam, quæ præsentī inuolucro primum adnascuntur, medium posuere, eam fortasse semē deferentis uasis particulā ita appellātes, quæ ipsius est principiū, & in posteriori testis sede elatiorem ipsius sedem orbiculatim aliqua ex parte cōplectitur. Sed quū ex refectione horū nugæ etiā leui opera obseruētur, postposita nominū cōtentione, hanc ex proprijs cuique testi tunicis alterā habeto, & *ἀσπερὺ* ueteribus etiā Græcis appellatā scito, nūc uasorū ductui mentē alacriter accōmodans. Ad singulos enim testes singule pertingūt uenæ, ac itē arteriæ ortu differētes. Vena namque dextrū accedēs testē, à uenæ cauæ caudice demissius^r quā uenarū ad renes exporrectarū origines pendēt, principiū ducit; nō quidem à dextro caudicis latere, sed ex superiori anteriori uel ipsius sede

Testis musculi exteriori ipsius inuolucro innatus.

Inuolucrum testis inuolucrum.

Vasorum testis sanguine ac spiritu deferentium nomen, mox ortus.

h 22 fi. 2. ap plantatur.

i 3 muscul. tab. A, r.

k 22 fig. 1.

l 22 fi. 2. ad nascitur.

m illo testis 22, 23 figurarū induitur, in uagina materiam tamē ad Q. à testis substantia modicē diuulsum cernitur.

n 23 fig. N. o 23 fig. R, V.

p 23 fi. 1. 2. 3. et E, F, G.

q 22, 23 fig. et 23 fi. E.

r 22, 23 fig. s 22, 23 fig. m.

modum ascendens, procul dubio id est quod Herophilus ἡ πορματικὸν πῶρον appellauit, quodq;
 nos uas semen deferēs, ad illius imitationē, aliquādo & iactatorē dicimus. nam re uera corpus
 hoc à testis substantia semen assumens, ad penem id defert. Verū ut cauitas ipsius per uniuersum
 ductum perquam obscura est, raroq; admodum sectione deprehenditur: ita quoq; obscuriores
 o 23 fig. H. ° meatus foraminaq; sunt, quæ à teste per intimā ipsius tunicā in eius corporis aut uasis semen
 p 23 fig. e. deferentis reuolutiones pertinet. Præterea uasis huius in penem ° insertio conspectū quodam-
 modo fugit, & coitus tantum aut excretionis seminis tempore aperitur. quod quidam Patavij
 dissectus facile edocuit, qui ante suspendium inuoluntario seminis fluxu laborans, hos meatus
 omnes apertos laxosq; habuit, eos potissimum qui ex testibus in deferentis semen uasis reuolu-
 tiones pertingunt, & quibus dextrū & sinistrū deferentia semen uasa in uesicæ ceruicem termi-
 nantur. Herophilus, & ex ipsius suffragio Galenus, ° hīc ubi dextrum uas sinistro permiscetur,
 q in fini-
 stra figura
 23 fig. ad f. amboq; paulo anteaquam coeant latiora crassioraq; reddi diximus, alijs quibsdā reuolutio-
 nibus hæc uasa circumagi inuoluiq; uidetur innuere, quū & in hac sede præsentia uasa subinde
 r 23 fig. à G
 sursum. ἡ ἀσπέρτω λεγόμενῃ nomināt. Vasa hæc inibi nunquā nisi perq; obscure mihi inuolui uisa sunt: & si
 quæ sit reuolutio, ea penitus illi similis apparet, quam hæc uasa obtinent, ° quā primū ab inti-
 ma testis tunica nō amplius illi tunicæ connata abscedūt. tale enim quid canes, & magis adhuc
 caudati simi & tauri indicant, parum cōspicuis reuolutionibus ea sede frequenter donati. Cæ-
 522, 23 fig. f. terum corpus ° glandosum, in quod deferētia semen uasa postquam coiere inseruntur, quodq;
 et fi. ca. 49
 lib. 2. R. Herophilus ἀσπέρτω λεγόμενῃ appellat, ad humillimā uesicæ partem reponitur, mediū quo-
 dammodo inter uesicæ corpus & illius ceruicem. Est autem corpus id unicum, & subinde ipsis
 testibus grandius, at nō ad amussim rotundū. nam antierius & posterius depressum, à lateribus
 t in dextra
 figura 23 fig.
 à v per o ad
 f. autem rotundum instar globi cernitur. per ipsius uerò mediū uesicæ ° canalis procedit, qui hic
 paulo quā in reliquo progressu latior, amplior ue existit: non tamen quod manifestē cōspici
 possit, à semen deferentibus uasis foratus, sed asper duntaxat ac inæqualis & rugosus: idq; po-
 tissimum in posteriori ipsius sede, ubi interdum deferentium uasorum ingressum accurato stu-
 dio secantes, conspicuē deprehendimus. Deinde uesicæ ceruix, qua per glandosum corpus fer-
 tur, distincta ab illo corpore membrana neutiquā est. nam solus glandosi corporis sinus com-
 munem hic urinæ seminiq; meatum conficit, per reliquum autem processum canalis ille priua-
 tum est corpus, ° orbiculari musculo statim à glandoso corpore circumdatum, & ° de in duo-
 bus quæ penem præcipuē constituunt corporibus adnatum. Quæ uerò hæc penis sint corpo-
 ra, quum penis persequer bar musculos, obiter cōmemorauī. ubi autem singulorum quæ iam
 422, 23 fig. f.
 x 1, 2 fig. ca.
 49 lib. 2. G
 adnascitur
 A, B. complexus sum usus succinctē ascripsero, rursus paulo diffusius ipsorū constructionem (quod
 ipsorum cognitio manuali artifice, propter crebros quibus homines uexantur morbos, nimis
 quā necessaria sit) recensebo. Quando itaq; hætenus enumerata diligenti sectione aggressus
 eris, ut singulorum usus tibi præscribatur, minime exiges, quum is attentē secantibus locuple-
 tius, ac cum maiori Naturæ admiratione occurrat, quā quis prolixē & sedulō exprimere pos-
 sit. Ex iecoris enim pulmonum lienis & renum constructione, pugnantium inter se auctorita-
 tum relicta congerie, doceberis, testium substantiam ingenua sibi facultate, ex materia quam ue-
 næ ac arteriæ illi deferūt, ac per totum testem (ut uenæ per iecur sanguinem) diffundunt, semen
 efficere: & quemadmodum iecoris caro sanguificationis opifex censetur, ita & hanc testium
 substantiam seminis procreatricem, paremq; hic organorum ac in iecore, constructionem
 esse. Quemadmodum enim cibos nutritioni aptos ore assumimus, eosq; uentriculo confici-
 mus, & quod confectum est ex intestinorum anfractibus longo ductu in iecoris cauum fertur:
 ita quoq; optimam sanguinis spirituumq; portionem testium uenæ ac arteriæ perferunt. non
 quidem breuī aliquo, aut non anfractuoso progressu, uerum longissimo, & innumeris reuo-
 lutionibus spirisq; tortuosum & errantem: ut materiam testi præparatam, seminiq; efficien-
 do magis opportunam communicent. neque id in unam amplam testibus incisam cauitatem,
 sed in tenuissimā, eademq; tunica subtili admodum formata uascula, per testis substantiam
 frequentissima serie distributa. Ut quemadmodum de iecoris carne dictum est, ita & testis
 substantia facultate sibi insita sanguini & spiritui suis uasculis contentis perfectam seminis
 naturam impertiat. Atque hæc uis in masculis roboris & uirilitalis, in feminis muliebrita-
 tis causa existit, corpusq; uniuersum ita alterat, ut id quod neque mas, neque femina per se esset,
 mas uel femina euadat. Rursus ut in iecore uenæ cauæ furculi ex portæ ramis sanguinem af-
 sumebant, atque in illis quoque is perfectius elaborabatur: sic etiam pori meatusq; innumeri,
 sed gracillimi, paratum à testibus semen in deferentis uasis anfractus testi connatos exporri-
 gunt, ut hinc rursus ex utroque teste semen in eam sedem in uiris deducatur, qua commodē
 in uterum projici & ciaculari ualeat. Ad hanc functionem conducit, dextri testis uenam à ca-
 uæ

Glandosum
 corpus uasorū
 semen deferen-
 tium insertio-
 nem excipiens.

Partimque
 hoc Capite de
 scribitur con-
 structionis
 ratio.

Vasorū testi
 materiā dedu-
 centium ortus
 ratio.

uæ caudice sub renum uenis enasci, quo puriorem syncerioremque sanguinem testis offerat. Sic & utraque arterias à magna pariter oriri magnopere expedit, ut tenuioris, impetuque ruentis sanguinis & diuinam quæ semini inest animam, spiritumue infæcatum deducereut. Quippe neminem iam esse opinor, qui in arterijs sanguinem cum Erasistrato non contineri, & seminales arterias nihil præter spiritum testibus adferre autumet. quanquam etiam & hoc Aristotelis fuerit dogma, seminales arterias sanguine uacuas esse falso docentis. Cæterum à sinistri renis uena, eius lateris testem, ipsius uenam in hoc obtinere Galenus cum alijs Anatomicis omnibus attestatur, ut hæc serosum sanguinem semini communicaret, cuius acrimoniæ & mordicationis uis in seminis emissionem pruritus, titillatioque in organo multis nervis implicito, concitaretur. Eiusmodi enim hic delectatione Galenus fieri scribit, qualem ex falsis mordacibusque succis scabie laborantibus esse cognouimus, quando illi igne, aut lecti stragulis calefacti pruriunt, scalpendoque succis illis cutem stimulantibus locum dant. Hoc Galeni decretum, & si Anatomicorum uerear multitudinem, parum probabile duco, quum mingentes ex tanta serosi humoris copia pruritu non afficiantur, etiamsi rigido excalefactoque pene crebro & præcipue ijs qui calculo uexantur, urinam reddi mouerimus. Quinetiam putridi seminis inuoluntario fluxu laborantes languido & flaccido pene pruritus etiam sentiunt, nulla præcedente penem excalefaciente causa. Ad hæc, qui ex ramicu uitio, aut alia occasione sinistro teste castrantur, coeuntes, neque pruritu, neque uoluptate afficerentur: quod falsum esse, indies ab his quibus ramex manu curatur, audimus. Quod uero alij halituosum seminis spiritum ad delectationis causam etiam concurrere testantur, non mihi satis arridet, quum ea punge di stimulan dique uis spiritui inesse nequeat. Vasis uero à teste semen deferentis ad testem applantatio, nisi tenuissimis & angustis foraminulis, idque intimæ testis tunicæ interuentu fit, quod uas id durum, ualidum, densum, iniurijsque ferendis pertinax fieri oportuerit, testis uero substantiam laxam, mollemque: adeo ut prudens Natura hic, quemadmodum etiam nusquam, nulla essentis contraria in unum coegerit, nisi copulam aliquam amicitiae societatisque conciliatricem in medium conijciat. Quanto enim à uase semen deferente, ^bintima testis tunica densitate duritiæque uincitur, tanto ipsa testes superat, non quidem per uniuersam circumferentiam qua testibus obducitur, sed eo tantum loco, quo uasa feminaria habet adnata. hic enim quam per reliquum corpus mollior existit, & ut dixi, tenuibus foraminibus perforata. in hoc nanque potissimum creatur, ut testis substantiæ exquisitissimum sit inuolucrum. Vas autem deferens semen tot anfractibus, spirisque super testem obuoluitur, ut citius & copiosius à testibus semen assumat, & aliquam quoque elaborationem in ipso semen obtineat. Posteriori uero testis sedi, non autem anteriori uas illud con nascitur, ut quum iam semen confectum porrigat, contineat ue, testis autem solum conficiat, tutiori loco uas reponatur, teste propugnaculi loco utens: atque eadem ratione quum uas peritonæum ^cingreditur, sub uena & arteria merito occultatur, quod semen sanguine spirituque, ex quibus semen paratur, perfectius contineat. Dextrum uas cum sinistro coit, atque in uesicæ ceruicem ambo insinuantur, ut utriusque testis semen semel, eodemque tempore in uterum projiciatur. Glandulosum uero corpus (quod caudatæ simiæ obtinent maximum, & instar nubium exterius reuolutum) urinæ, seminisque in uesicæ ceruicis meatum humectare certum est. Et deinde uelut meatuum quæ per ipsum à deferentibus uasis digeruntur, sicut & uenarum, & articularum, & neruorum uesicæ corpori & ceruici distributorum, fulcrum esse, & fortassis etiam semini quandam perfectionem indere, ad seminisque generationem conferre uidetur. Etenim in inuoluntario seminis fluxu laborante, quem Patavij dissecimus, corpus hoc glandosum quum diuideretur, non minus quam testes ipsos, semine oppletum conspeximus: & si uerum fatendum est, inter dissecandum in nulla penitus corporis parte, tanta seminis uis usquam, atque in his glandulis adinuenitur, quantum uis illæ à testium substantia mollitie æqualitateque multum uariant. Cæterum de præsentis glandoso corpore Galeni demonstrationem ad calcem secundi de Seminepositâ admiror plurimum: qui quum hoc dissectionis imperitos ne prorsus quidem cognoscere, peritos uero uno ore omnes asserere semen illo contineri, dixisset, illorum opinionem improbaturus, hanc sæpius inculcatam ueramque & irrefutabilem ab ipso habitam demonstrationem subiecit. Si in glandulosis altitibus (ut interpretis uoce, *ἡσυχίας ἀδλωσεῖς* ita uertentis, uoce utar) semen gigneretur (periti tamen, quibus glandulosum corpus cognitum fuit, contineri tantum dixerant) excretionem eius castrata animalia appeterent. at hanc non uidentur appetere: nullum igitur semen in his gigni perspicuum est. Profecto si Galeni libri de Demonstratione, eiusmodi crebris scatent demonstrationibus, quæ ipsi (si modò ausim proloqui) non infrequentes, ac potissimum in qua plurimum Galenus excelluit Anatome sunt, non est quod tantopere eos libros expetamus, illisque ipsos inuideamus apud quos à tinea & blattis nullum

Vasis semē de
ferentis stru-
cturæ ratio.

a 23 fig. H.

b 23 figura
Q.R.

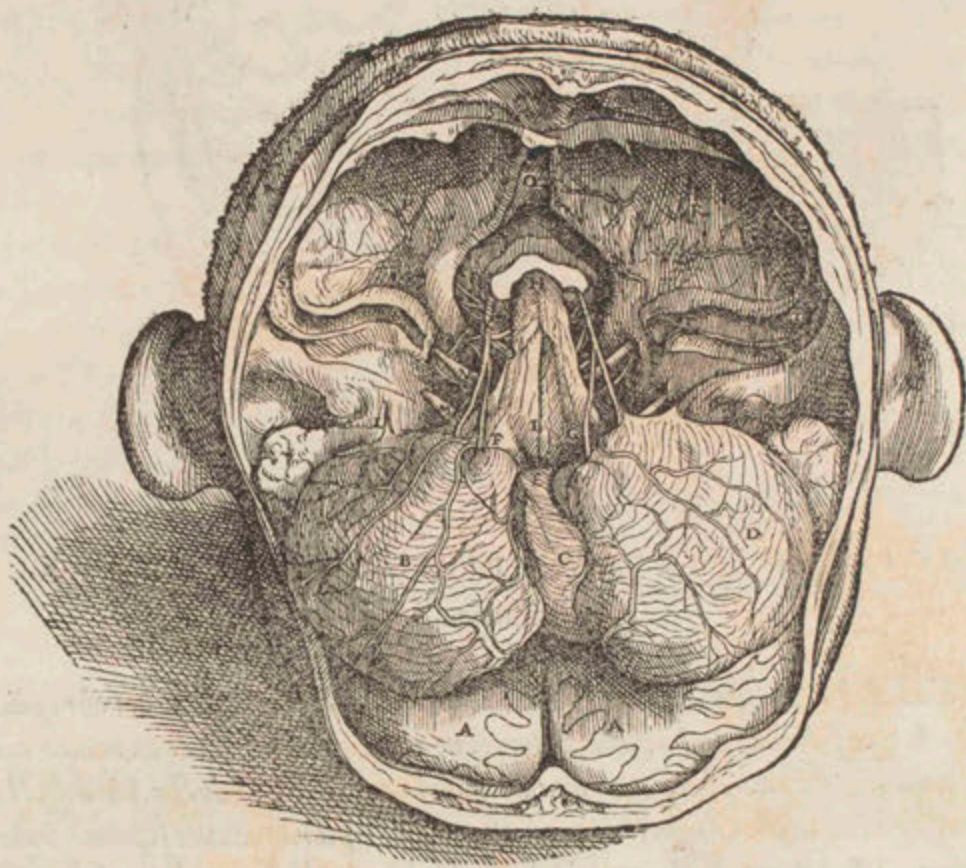
c 23 fig. ad
sub A.

Glandosi cor-
poris uesicæ
collo adnati
usus.

Galenī Ana-
tomica demon-
stratio, qua
glandosum cor-
pus semini pa-
rando non præ-
esse conficitur.

- R, R, R Cerebellum tenui adhuc obductum membrana.
 S, S, etc. Vasa uenarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.
 T, T Propagines uasorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias, quæ secundum dextri & sinistri cerebri uentriculorū posteriora sursum cōscendunt plexus ef-
 formaturæ, quos extimo foetus inuolucro dissectionis procures contulerunt.
 V, V Durae membranæ portio, quæ superiorem cerebelli sedem à cerebro dirimebat.
 X, X Propagines notantur à uasis, dictam nuper duræ membranæ portionē implicantibus, in tenuem membranam qua cerebellum uestitur excurrentes.
 Z, Z Idem hic Z & Z notant, atque in septima figura, duram uidelicet cerebri membranam ossi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

NONA SEPTIMI LIBRI FIGURA.

NONAE FIGURAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM Index.

IN hac figura eadem cerebri portio, quæ in octaua seruatur. uerū præsens figura in faciem prorsus reposita, eam duræ membranæ partem abscissam habet, quæ cerebrum à cerebello dirimit. deinde cerebellum hic deorsum è sua caluariæ sede manibus protractum, ac deorsum modicè inuersum propendet, ut ipsius regio caluariæ aliàs contigua, oculis subijceretur, & dorsalis medullæ cavitās uideretur, alteram partem quarti uentriculi constituens. Ad hæc, præter uenarum quarundam & neruorum progressus, etiam primus & secundus duræ membranæ sinus hic aperti ad amussim exprimuntur.

- A, A Cerebri portio adhuc in caluariæ amplitudine reliqua, atque hic in sua sede adhuc asseruata.
 B, C, D Tribus his characteribus cerebellum deorsum ex sua sede reflexum indicatur, tenui membrana adhuc inuolutum, ac dorsali medullæ connatū. Verū B priuatim cerebelli dextram indicat sedem, caluariæ sinui P notando correspondentem. D uerò sinistram, quæ illi caluariæ sedi insidet,